

Womhaj Bóh!

Cizblo 16.
16. haprleje.

Łětnik 9.
1899.

Šerbske njedželiske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihcizisčezetni w Budyščinje a šu tam dostacž ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Misericordias Domini.

Jan. 10, 14.

„Ša šym tón dobry pastyr, a snaju šwoje wowzy, a wone mje snaja.“

„Mi šy ty njesnaty!“ takle hušto něchtó nikomu rjeknje, hdyž jeho tón tamny, kiž je do nusy pšichšoł, wo něšcto prošy. Tak dolho, kaž šo czi na šwěcze derje dze, šo mašch tu wscheho došč, tak dolho šy mjele druhim derje snaty a mašch tu mjele dobrych pšhecželow. Ale počnje tebe nusa tyschicž, tehdy wschelafich ludži doma njenadeněžesch, hdyž sechzech s nimi porěczecž a jich wo něšcto prošyč. Takle czi woni czinja, — tebe woni lubo nimaja, ale to, šchož je twoje. Tak dolho, kaž czi wscho ł šbožu dze, džerža šo woni ł tebi. Wjadnje pał czi twoje šbože, šwjadnje czi s nim wscha jich lubošcž a dobra myšl. Pšhecželjo w nusy šu na šwěcze žadni ludžo.

Mašch luby šbožnik pał wschě šwoje wowzy derje snaje a ma je wschitke lubo. Njedyrbjal tež pastyr šwoje wowzy snacž, pata šwoje kurjafka, nawoženja šwoju nje-wještu? Šaj, šawěrnje, wón mje snaje, ja šym jemu snaty. Njestara šo šwět wo mnje, — wón mój šbožnik, šebi je mnu prózu a starošcž cžini. Man a macž mje wopušcžitaj, ale tón šnjes mje ł šebi wošnje. To šebi nikomu wurěczecž njedam, šo by wón tajkile pšhecžiwu nam njebył.

Wón šam, Boži Šsyn, chze mój pastyr bycž, duž šo jemu wschón podam a šo dam wot njeho wješcž, dofelž

wěm, šo mje tón na prawu selenu paštwu powjedže, mje ł czerštwěj wodže dowjedže, a šo mje wofšchemi se šwojim lubym šłowom, mje šakita pšchede wschěj šchodu a mje wobarnuje pšched šlym njespšhecželom. Šaž wowečer šwojemu šadlu do přědka štupa, a jeho šadło pošluschne ša nim cžehnje, tak chzu tež ja špochi na teho hladacž, kiž mi do přědka dze se šwojim lubym mišym paštyřkim kijom. Wón mje snaje, wě, šcho šebi moja dušcha žada, a po cžim šo jej štyšcže, wě, šakšu šrudobu mam na wutrobje, a pšchindže mje wušpošojicž, wě, šakši šym šlaby a bješ njeho wopušcženy. A šakšu lubošcž mi wón štajnje wopožaje! Šsobu ša mnje je šo wón dał na šchiz pšchibicž, a ša mnje je wón tam horka w šwojim njebjeskim raju měšto pšchihotował, na kotrež chze mje junu ł šebi domoj dowješcž, hdyž šměju tónle mój šemški cžaš wotběžany a pšchětraty. — Derje nam, šo mamy tu tajkeho šnjesa ša šwojeho paštyrja!

Ty, našch luby paštyrjo, šnježe Jesu, wottamku šam našchěj wušchi, šo móhli štajnje šlyšhecž, šak ty naš wołášch. Wubudž w naš wschěch twoju lubošcž, šo chzpli s wješelom na twój wabjazy a napominarški, trošchtowazy a powuczazy hłóš pošluchacž. Špožcž, šo chzpli štajnje ša tobu šhodžicž, pšchi tebi woštacž a šo wot tebe nješnucž, donž naš nješšy dowjedł do wěczneho žiwjenja.

Šamjen.

Jesuf Ahrystuf pšched fudom.

(Potraczowanje.)

Pohladajmy najprjedy na sazpiwanje, kotrež je Jesuf žnjat se strony Farisejskich!

Jesuf je stajnje njespróznivje žadał, so njeby so pobožnosć měřila po dolhej modlitwie i wjele słowami, ale po jednorej modlitwie sprawneje wutrobny; niz po wjele a wulkich woporach, kotrež do templa donjebešch, a niz po tym, so so wscheho džela šđeržich, hdyž sabbath pšchińdže, ale po woporu wutrobny, kotryž so dawta njebeštemu Wótzei; i teho nastawa pomoz pytaza a wodawaza lubosć pšhecziwo bratram; niz po posćenju czěła, kotrež často wospjetujesch, ale po krutości dusche pšhecziwo wschem šlym lóšchtam czěła a dusche. Wy-li so stalo, so by lud tule jeniczy wěrnemu pobožnosć sa prawu a wěrnemu spósnal, dha by so i dobom nahladnosć wschech tych minyła, kotřiz tehdy fwojeje swonkowneje pobožnosće dla duchowne wjednistwo luda w rukomaj džerzachu. Kajke hidženje bešche Jesuf je fwojim žadanjom, so ma so pobožnosć na hlubšchi sałožł sałožic, pšhecziwo febi šbudził, spósnajesch i teho, so so runje tak w Jerusaleme po San. 5, kaž w Galilejskej po Mat. 12 myšl, so ma so Jesuf stónzowac, i přenjemu rasej tehdy wupraji, hdyž bešche Jesuf na sabbath thoreho wuhojil, jeneho tam, druheho tu.

Druha hlowna pšchicžina židowskeho hidženja bešche tale: czi, kotřiz wótrišeho hladachu, spósnachu, tutón Jesuf njecha jenož židowstu wěru wobnowic, kaž něhdy satarstu Eliáš a Seremiaš bešchtaj ju wobnowiloj, ně! wón měri so na to, so by nowu wořadu sałožil, so bychu wořadni i njemu hladali jako i wěcznemu kralej, pšches profetow něhdy pšchipowjedanemu, kotrehož je Bóh žalbowal se fwojim duchom, so by wscha jich lubosć, wscha jich poškľuchnosć jemu pšchisľuschala. A wóni spósnachu, tak pšches Jesufowe džiwny dale a bóle mjes ludom czucze wozuczowasche, so je Jesuf sawěšće tónle kral! Farisejskim, kotřiz romski pšchah, romske knježitwo, hidzachu, by wscha tajki Messiaš, kotryž by židowski lud do wojowanja pšhecziwo Romjanam dowjedł, wulzy witany byl, tola Jesuf njebešche hacž dotal ničzo sapočzał, sčtož by sa to fweščilo, so chze na sľadny džej lud i romskich putow wuřwobodžic, a wot wscheho spoczátka bešche to mało wěry hódne, so budže thudy Nazarejski cžlowjek sa tajki skutk thmany. Rosšchěrjesche so wobnowjenje židowskeje wěry, pšches Jesufa sapočzane, a wěra, so je Jesuf Messiaš, něhdy pšches profetow pšchipowjedany, mjes ludom dale a bóle, dha durbjesche so nadžija spušchěc, so budže so lud něhdy šhromadžomacž pod Messiašowej thorhowju i wuřwobodžazej bitwoje pšhecziwo Romjanam. A teho dla nje-fmędžishe Jesuf šlubjeny Messiaš bycz! Tole dwoje bešche sa-łožł, so Farisejszy Jesufa sačžihnychu.

Wola Saduzejskich pať bešche fwečna politika. Jenož mało jich be, kotřiz so i teje strony mējachu, a czi bechu najwořebnišchi mjes ludom. Sa Jesufowu cžaz šľuschachu wořebje czi se fwojby wyschšich měšnikow i saduzejskej stronie. Wo wscho, sčtož nabožinu nastupowasche, so Saduzejszy nještarachu, teho dla tež njebechu i woprědka na Jesufowe skutkowanje žaneje kězby měli. Něšcto pšches dwě lěcze je Jesufowe skutkowanje tralo. S přenich fudom sčtwórcžlět so nam jeniczi ras powjeda (sčzenje Mat. 16), so mējesche Jesuf swadu se Saduzejskimi, mjes tym, so so nam wo jenej swadze po druhej i Farisejskimi powjeda. Halle Lazarufowe wubudženje, kotrež je so w pošlednich mēbazach Jesufoweho skutkowanja mělo, je po řdaczu tuthych wořebnych pšhecziwo njemu rošhorilo. Po Lazarufowym šbudženju mējesche wyřofa rada pošbedženje, a tehdy so wo tym, sčtož bešche so stalo, jenož i politisľich samerow řudžesche. Wóni prajachu (sčž. řwj. Sana 11, 48): „Wostajimy-li jeho tak, dha budža wschitzy do njeho wēricž: duž Romšzy pšchińdu, a wořmu nam nasch kraj a ludži.“ Czi, kotřiz tak řeczachu, mējachu sa to, so so bórřy wěra do Jesufa, jako do Messiaša, rošchēri, a so budže potom Jesuf řam abo tola lud, do njeho wērijazy, šbēžł řkucžic, a řonž wscheho budže, so jim Romšzy tež pošledni šbył řamostatnosće, pošledni šbył židowskeje mozy wořmu, kotraž bešche wořebnym wostala. Teho dla wjedžesche řon řamy řaiphaš, kotryž nětko, hdyž Jesuf pšched jeho řudom řteji, tak mudrie a i rošřudženjom postupuje, hižo tehdy wobsamtnjenje pšchetľóčicž, so ma Jesuf wumřecž, so je lēpje, so jedyn cžlowjek wumřje sa lud, dnyli so by řyly lud řahinył. Potajsim: řwētna mudrosć řadasche jeho řmjercž. Nětko je so jenož hišchēze wo to jednalo: hdy a tak ma so Jesuf i řmjerczi dowjesč.

„Wot teho řameho dnja řadžowachu wóni, tak bychu jeho morili“, powjeda so nam w řčž. řwj. Sana 11, 53. Mōžno wschať je, so mējachu cžile wořebni ludžo sawěšće sa to, so bechu pšchēřwēščeni, so budže řonž wscheho hidženja šbēžł. Tež to je mōžno, so njebešche řaiphašowe řłowo: „Wón je Boha řanił“, řludane, ale so bešche to jeho řrute mējenje a pšchēřwēščenje, hdyž bešche jemu wumřasany Jesuf na jeho prařchenje, hacž je wón Ahrystuf, řsyn wyřozy řhwaleneho Boha, tamne mōžne a wulfotne wotmolwjenje dal. Tež to je mōžno, so je wotmolwjenje: wón je řmjercze hódny, i pšchēřwēščeneje wutrobny wuschł. řswjaty řētr praji po japořcht. řkutřach 3, 17 řyle řajnje: „Sa wēm, so řčže wy řesufa i njewēdomořczu morili, jako tež waschi wyschšchi.“ řodobnje praji tež řawoł w 1. řisčze řor. 2, 7. 8: „Wy řeczimy wo tej potajnej pšchifřytej mudrosćzi Bōžej, kotruž Bóh je předy wuschł řstajil pšched tym řwētom, i naschēj řrařnořczi, kotruž řadny mjes tymi wyschšchimi tuteho řwēta njeje pósnal. řšchetož hdy bychu wóni tu řamu pósnali, njebychu wóni teho řnješa teje řrařnořcze řšchizowali.“

S tutym so na řane waschne Jesufowe řłowo nješbēhne: „Řiž je mje tebi podal, ma wjetřchi řrēch.“ řrēch židow bešche řon, so bechu pať, kaž řaduzejszy, a mjes nimi wořebje wyschšchi měšniky, pšche wořebni, so so wo ničzo nještarachu, řčtož nabožinu nastupasche, so so jenož na řwētnē mērijachu a teho dla na wulkeho profetu, džiwny cžinjazeho, njeřdžbowachu, abo so bechu, jako řarisejszy, řamopravi, a pšches řdacze, so řu pobožni ludžo, pšchenaduczi, so bychu řwjatu wērnosć, i řesufoweho erta řuřto wuřňřschanu, sa prawu pósnali. Teje řrēchi řu so nad nimi najprjedy i tym wjecžili, so řaduzejszy, řesufowu duchownu řprawnosć njeřpósnajo, na woczalowany šbēžł febi myřľachu, a wobej stronie, řarisejszy a řaduzejszy, řesufowe wobřuczenje, so je wón řsyn Bōži, sa řanjenje Boha mējeschtej.

Sa nař řchēščijanow natwari so wěra, so řu wschē řesufowe wuprajenje wo nim řama wērnosć, wořebje na jeho šbudženje i rowa; tónle dopokaž je wschať řesufowym pšhecziwnikam hišchēze pobrachowal. Tola hdy bychu sa řłowo a řiwjenje tuteho profety řjesē wscheho řunjecza wotewřene wóčžko a wotewřene wucho měli, a hdy bychu potom towarřtvo i nim pyłali, dha bychu řpodžiwanje pšchewinyli dla jeho řłowa: „wot teho cžaka řo řtanje, so budžecze wy widžecž cžlowjeka řsyna ředžo na prawizy teje mozy, a hdyž wón pšchińdže w mřóčřelach tych njebeř“, njebychu so i najmējšcha do mējenje řabludžili, so je tutón řwjaty cžlowjek, kotryž Boha řani a řwoje džiwny i řjaboliskej pomozu dořonja. řemule přenjemu řhořtanju, w řakľepjenju napořožnym, řľedowasche řhēřje druhe a řčēze. Druhe bešche řalostna řza, kotruž bechu nuřowani pšched bohotoj wupraicž, so je Jesuf cžlowjek, kotryž lud na šbēžřarřtvo pšhecziwo řhēřorej řoni. Řētotři, wořebje ludžo, kotřiz njebechu dotal řesufa ředžbu měli, mējachu řnawo sa to a bechu pšchēřwēščeni, so řesufkej řłončnje, njech chze abo njech nočze, řadny druhi wupucz njewořtanje, řhiba šbēžł; tola so je wón so pšches řwoje dotalne řkutkowanje na šbēžł řameril, mōžesche jenož cžlowjek prajicž, kotremuž bešche řajnje wēdomne, so i tym njewērnosć řeczi.

(řłončjenje pšchichodnje.)

řy durbisř řwjaty džej řwjecžicž.

W naschim cžaku, w kotrymž so Bóhu řel řuřto dořč tale pšchitajnja Bōža pšchēřtupuje, je wēšće wuřitne, hdyž so tale řasnja řařo naschemu ludej na wutrobu pořoži. ředyn duchowny je pšched řrótřim tule wařnu wēž w řjanej narēczzi wuložil, kotruž ľubym cžitarjam ře řhutnemu rošřpominanju podamy:

„Nasch lud je řhory, řhory w cžělnym a duchownym,“ tak wobřuczeja to pšchēřčeljo nascheho řyřeho luda, kotřiz jeho řiwjenje řnaja. řrařchamy-li pať so dale, řčto naschemu ludej je a tak mōže so jemu pomřacž, potom so nahľady džęla. W jentym nařtupanju pať řu řařo te wschelake wotmolwjenje na te prařchenje pšches jene, řaj wone wjedu i jenej wērnosćzi, so je řrēch ľudži řřaženje. řo plačzi tak řerje wo naschim ľudu w řyřym, kaž wo řóžnym jenotľwym řtawje wořebje. řdnyž pať je řrēch, kotryž je ľudži řřaženje, potom je tež jenož jene řēřarřtvo sa nasch ľud we wulkim a řa jenotľwym ř ľuda wořebje, a to je řchiz na řolgatha. řdnyž řyřbi řola nař lēpje bycz, potom řyřbi řo nasch ľud i řtemu řchizowanemu wřóčřicž.

Wón je řēřar a řēřarřtvo w jenej wořobje. řdže pať nama-

kamj tole l'efarstwo? Kóždy k'hesč'ijian to wě, w Božim domje a w Božim kłowje dyrbinj jo pytač. Pytaja pak pola naš wščitjy w k'wojej bibliji a posłuchaja woni na synki swonow? Abo prajimj něhdže my tež druhdy, so k temu k'hwile nimamj? To je próbdna wurěč, i kotrejž njewobstejmj. Ty mašch k'hwile sa Boži dom a sa Bože kłowo, jeno so k'ebi ju bjerjesch. A so by ty sa Boha k'hwile m'el, k temu je Bóh k'wjaty džen postajil.

Schto myklišch k'ebi wo njedželi, čzeji džen wón je a kajki džen wón je? Džen teho Knjesa, tak jón zyrkej wot sašarskeho čaša mjenuje. A derje nam, hdyž my jón jako džen teho Knjesa Jesuša k'wjeczimj, a jón Knjesowej k'lužbje k'wjeczimj! Potom jo k'ami na k'ebi našoimj: Wón je bójski, k'wjaty, sbóžny džen. Wón je bójski džen, hdyž k'ebi my na jeho wustajenje pomykšimj, k'wjaty džen w d'žiwanju na jeho žadanje, a sbóžny džen psches k'lubjenje, kotrejž w'ěrjazyh dawa. Džeržisch ty tak njedželu? Tak čze to Bóh, tak dyrbišch ty to, tak je to tebi i wužitkom. To praji tebi Bože kłowo:

„Ty dyrbišch k'wjaty džen k'wjecžič.“

1. Bóh to čze. Praschejmj k'o, kotra wot tych k'wjatych džečacž k'asnjom je najstarscha, a po kajkim počažu ta najprějšcha, potom móžemy prajicž: Tšecža k'asnja. Na spocžatku našcheje biblije po pomjeseči wo stworjenju k'wěta džě rěka: Bóh wotpocžowasche na k'ednym dnju wot wšchitkich k'wojich skutkow, kiž, b'ěsche čžinił, a požohnowa tón k'edmy džen a k'wjecžesche jón. Hižo teho dla je k'asnja: „Ty dyrbišch k'wjaty džen k'wjecžič“ sa naš wošebje wažna.

My k'hesč'ijienjo pak k'wjeczimj njedželu jako džen horjestacža teho Knjesa Jesuša. A k'wjaty duch, kiž bu něhdže tež njedželu i njebješ wulaty, dyrbi a čze naš wucžič a nam pomhacž, kač my njedželu prawje k'wjeczimj, so by sa naš džen hnady a žohnowanja b'yl. Schtož ma semja wot k'lonža, wošebje w nalěčju, p'ytijemj. Schtož je k'lončko sa džen, to dyrbi njedžela b'ycž sa t'ydžen. A schtož je k'lončko sa semju, to dyrbi Jesuš K'hrystuš, to hnadne k'lončko, b'ycž tež sa našchu wutrobu a žiwjenje. Čhzesch-li to na k'ebi našonicž, potom k'wjecž k'wjaty džen.

Bóh to čze. Wón je k'am k'wjaty džen wustajil, je jón džen wotpocžowanja čžinił psches k'woje kłowo a pschikad a jón postajil džen hnady sa čžlowjekow, džen sboža tež sa tebe. Wopomni jeho kłowo: „Ty dyrbišch k'wjaty džen k'wjecžič!“ a k'wjecž tež na tym dnju wot twojeho džěla, k'wjecž tón džen temu Knjesej sa k'wjedžen. To leži w kłowje „k'wjaty džen.“

Dyrbjal-li pak schto myklič, so je Bóh k'abbat jenož sa israelski lud postajil, so ta k'asnja naš k'hesč'ijianow ničžo wjazy nje-nastupa, tón njech k'ebi na to pomykšli, so k'yn Boži, wěčžne kłowo, prawe k'wětko hižo pschi stworjenju k'wěta pódla b'ěsche, haj so je wšchitko psches njeho a k njemu stworjene. Wón njech k'ebi na to pomykšli, kač je tón Knjes Jesuš k'am tu pschikasnju džeržal a kač je wón prawe dopjelnjenje sakonja kač tež prawe k'wjecženje k'abbata wucžil. (Pschir. Matth. 24, 20).

My džě wěm, kač wón k'am praji: „Wy k'ebi njedyrbicže pomykšlicž, so k'ym pschischol sakon a profetow sanicžič. Sa nje-k'ym pschischol sanicžič, ale dopjelnicž.“ Wón wucži, so tež najmjensche wot sakonja k'o njedyrbi sanicžič hacž na džen jeho sašopschindženja. Wón wam porucži: „Wucžče jich džeržecž wšchitko, schtož k'ym ja wam pschikasal.“ Haj, wón praji: „Hdyž mje lubujecže, džeržče moje k'asnje.“ A wón k'am je k'o po k'wojim horjestacžu wospjet runje njedželu k'wojim wucžownikam njewil.

Nětko, kajke k'wjecženje njedžele je po Božej woli a w mykšli teho Knjesa Jesuša? Wotpocžowacž dyrbinj wot k'wojeho džěla a k'wjecžič dyrbinj tón džen jako k'abbat Boži. Schtož pak džen teho Knjesa wotk'wjecžuje, teho Boža ruka k'hosta. Haj, Bóh k'am mjenuje k'abbat k'namjo mjes k'obu a k'wojim ludom. Na k'wjecženju k'abbata k'u něhdj israelski lud p'osnali mjes pohanami, na k'abbatu p'osnajesch dženska hiščeže Boži lud. A k'óždy k'amotliwy, kiž džen teho Knjesa wotk'wjecžuje, dželi k'o wot Boha, wusamk'uje k'o wot Božeho luda a pschijneke k'o wo žohnowanje, kotrejž je Bóh tym k'lubil, k'otšič na k'abbacže po k'wojej wutrobje njecžinja, ale čžinja, schtož k'o Bohu spodoba.

Schto pak k'o Bohu spodoba? Wón čze, so my žaneho džěla njecžimj, ale našchu wutrobu k njemu posb'ehnemj. Kad k'o praji, skutki nusy k'u njedželu dowolene; ale kač wopaf k'o tole kłowo naložuje. Wopomni, skutki nusy njeje tón, kotryž k'o tebi we wotomiknjenju nusny sešdanje, ale jenož tón, kotryž je njewot-

walnje nusny po Božim k'udženju t. r. kotryž njemóžesch ani k'obetu wuwjesč, ani na p'ondželu wotstocžicž. Wo druhich wumykšlenych skutkach placži: „Njedželske džělo žaneho žohnowanja njepschinjeke“ abo to druge: „Schtož njedžela dobudže, to p'ondžela k'fasy“. Pschecžitaj k'ebi w twojej bibliji Luk. 14, 5 a praschej k'o: Sedna k'o wo tajke skutki nusy pschi wšchelafim njedželskim džěle w našchimi krajju ludži? Skutk nusy je jenož tajki skutk, hdyž k'o wo to jedna, žiwjenje wuthowacž abo s'džeržecž. My móžemy pak tež prajicž: S žyla niž skutki nusy, jenož skutki lubosče k'u dowolene, haj pschikafa njedžela. Wone k'o k temu hodža, schtož je kłowna wěž pschi wšch'em prawym k'wjecženju njedžele. (P'otracžowanje.)

Towaršchne spěwy.

III.

Original: Jesu, Gnadenfonne.

Kłóš: Freiheit, die ich meine.
Jesu, k'lonžo hnady,
P'ycha sa duschu,
Žorlo wšcheje radu,
Wšmi mje sa ruku!
P'ósnaž se k'milnosčju
A k'wojom' džěščju k'o;
K'apjelni i wjekełosčju
Ach mje s'rudneho!

Wumohl k'y mje i hrěcha,
Knježe, i twojej k'rwju,
Budž nětk moja t'ěcha
W hrěschnym desččžiku!
Njech mi ranj twoje
P'sched woczomaj k'u,
So mi ranj moje
Dóžo sažiju!

Twój dha čžu ja wostacž,
Ssamolutžy twój;
Ty dyrbišch mje dostacž:
Daj mi sawdaf k'wój!
Tebi čžu ja k'lužič
Jow hacž do k'mjercže,
So mohł i tobu wužič
Wěčžne žiwjenje.

IV.

Original: Den König segne Gott. (Tutón spěw, ani němšk original, ani žadny k'erbški pscheložk k'o mi dosč njelubjesche, duž k'ym jón i nowa pscheložič sp'ytal.)

Bóh žohnuj našcheho
Krala nam lubeho,
M'ilostčžiwoh!
P'ych jeho se kławu,
Kradu wšchu wopacžnu
Snicž i jeho mudrosčju:
Joh' žohnuj Bóh!

Dolhe jom' knješt'wo daj,
P'otoj a m'ěr sa kraj,
A wótry mjecž!
Wón prawy k'udnik je,
M'óz njeda njeprawdže,
K'idži krejpschelerče:
Joh' žohnuj Bóh!

Duž, dobri Saksojo,
Salubmj jemu k'o
S pobožnosčju!
Sswěru a jednotu,
Lubosč tu njehnutu
Sslubmj 'mu i wutrobu:
Joh' žohnuj Bóh!

S. Bartko, w. em.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Sandženy pjatk je knjes Petrik, kotryž běšče hačž dotal i wučerjom w Bórku, jako nowy zyrkwinski wučer do Budyšchinka šacžahnył. Wožada je jeho na tym dnju wutrobnje powitala, jo by jemu wopokasala, kak jemu czoplu wutrobu napschecziwo nježe. Popoldnju w 1/3 sestupa jo šwjedžeński czah, kotryž chzysche jemu napschecziwo czahnyč, pschi schuli, hdžež běchu czechne wrota natwarjene, w kotrychž herbske słowo „witaježe k nam“ noweho wučerja pschi fastupje do schulskeho dwora witaješe. Tež nad schulskimi durjemi běšče pscheczelnje powitanse słowo čitacz. Durje schulsteje istwy a wobndlenja běchu i pletwami rjenje wupyschene. S dypkom 1/23 jo powitanse czah, w kotrymž schulste a zyrkwinske prjódštejerstwo, schulste džěczi a mlodosč wohladachny, do hibanja staji. Wjele wožadnych běšče jo šwjedžeńskemu czahej pschisamklo. Schulste džěczi nawjedowasche dotalny knjes pomozny wučer Polak, kiž je jo jako wučer do Nješwacžidla pschegnył. Czah czechnesche po starym puczu do Budyšchinka wjedžazym hačž ke Krafecžanskim mjesam. Tam pschijědže nowy knjes wučer Petrik, po kotrehož běšče knjes kollator, ōkonomski radžicžel Steiger nad Budyšchinkom šwój wós pōžtal. Hdžž běšče i wosa wustupil, postrowichu jeho najprjedy schulste džěczi i rjanym postrowjeńskim khěrluschom a na to knjes zyrkwinski a schulski prjódštejer Njeerwa i Pschicwěziz w mjenje wobedu prjódštejerstwow pschi mjesy nascheje wožady, do kotrejež nětko šacžehnje, i hnutymi a rjanymi słowami. Knjes Petrik jo wutrobnje ja pscheczelnive postrowjenje džakujo wschitkim prjódštejerčerjam ruku k postrowjenju da. Schulste džěczi wuspěwachu přenju schucžku khěrlušcha: „Sesu předy dži.“ Na to džěšče czah do Budyšchinka, hdžež mějesche jo powitanje knjesa Petrika do jeho noweho domu a skutkowanja. Tam běšče tež knjes kollator Steiger pschischol, jo by pschi šwjatocznoščzi pōdla byl. Wjele wožadnych běšče jo tam šeschlo. Hdžž běšče czah do schulskeho dwora šacžahnył a jo tam sestupał, wuspěwa jo khěrlušchowa schucžka. Knjes šarac Gōlcž mějesche herbsku a němsku rěč, w kotrež knjesa zyrkwinskeho wučerja do jeho noweho skutkowanja w mjenje žyše wožady wutrobnje witasche. Knjes Petrik wotmolwi teho runja we wobemaj rěčomaj i hlubokoščazutymi słowami. Knjes schulski prjódštejerčer Žricža pschepoda w mjenje schulskeho prjódštejerstwa herbske špěwariske knihe. W mjenje schulskeho džěczi pschepoda přenja holza herbsku bibliju a přeni hōlz rjanu wobras „Sesub dobry pašny.“ „Njech Bohu džakujo“ špěwachny na tōnzju a šwjedžeński czah jo rošendže. Schulste džěczi dostachu khosej a zaltu w schuli a ja schulste a zyrkwinske prjódštejerstwo, kaž tež ja wschitkich wožadnych, kiž chzyschu jo wobdžělicž, běšče jo hōščina wuhotowala w hōščenzju. Wjelele czucža, kotrež běchu jo hižo pschi šjawnym powitanju šjawile, w hnutych słowach šwój wiras namatachu. Tež ja nasch „Šerbski Macžicžny dom“ jo psches 5 hr. nahromadži.

— Redaktorej je jo wot pomozneho komiteja ja wbohe armeniske šyrotu wutrobne džakne pišmo ja bohate šažo w poslednim čažu wot Šerbow nahromadžene dobrowōlne dary, dostało. Wožebity džak praji jo dobročelam i Bukecžanskeje wožady, kotryž šu tak dobročiwje šwoje dobrowōlne dary dawali ja te wbohe džěcžatka, kotrež nimaja šarschiskeho domu, ani nana ani macž.

— Knjes wuržer Hilbrig, dotal w Nješwacžidle, kotryž je po šwěrnym wušlužanju na wumjeńt schol, je jako wušnamjenje Albrechtowy kichž dostał, kotryž je jo jemu wot knjesa schulskeho radžicžela Schütz w pschitomnoščzi knjesa šararja ryczerja Šakuba-Nješwacžidliškeho pschepodał.

A rosprawje wo hlownym požedžanju „Macžizy Šerbskeje“ hiščeže dodamy, jo jo nekrologi w šandženym lěče semrjetnych šlawnych Šerbow podachu. Běchu to nekrologi knjesa can. cap. sen. Kucžanka, knjesa rěčnika justizneho radžicžela Mōšaka-Kloško-pōlskeho a knjesa šararja Teschnarja w Nydej, kotryž ma njesapomnite šažlžyžny wo delnjolužiskich Šerbow. Šwjelazje tež bē, jo šažo mnohy jako nowe šobustawy fastupichu. Hdžž šmy šažo na hlownej šhromadžinje nascheje Macžizy pobyli a šebi wutrobny šahorili, chzemy pak nětko tež w žiwjenju wonkach mjes ludom jo wopokasacz jako horliwi Šerbja — jako žive šobustawy nascheje „Macžizy Šerbskeje.“

— 23. haprleje šwjeczi nasch lubowany kral Albert Šafski šwój 71 lětny narodny džěni. A jeho jubileje w šandženym lěče je knjes šarac Gōlcž jubilejski špiš wudał, w kotrymž jo jeho

žohnowane žiwjenje a kralowanie wopišuje a w kotrymž jo tež wožebje na jeho wulku pschithilnošč k naschemu šerbskemu ludej pokasuje. Dale wažna knižka njemōžesche w šandženym lěče do wschěch herbskich domow dla krotkeho čaža pschicž. Dokelž pak měšče najwjažy šafskim Šerbam na tym leži, jo bychu herbski žiwjenjopiš nascheho krala mēli, my tōn špiš lubym Šerbam k narodnemu dnjej krala Alberta posticžujemy. Tōn rjanu špiš i wjele krasnymi wobrasami je dostacz ja 3 np. pola knjesa Šmolerja kaž tež k narodnemu dnjej we wschitkich pschedawacnjach „Šerbskich Nowin.“

— Wot lěta 1900 maja naschi wučerjo žyše lěto we wojerštwje šlužicž. Šacž do teho čaža mējachu jenož 20 nježel, přenje lěto 10, druhe 6 a tšecže 4 nježele šlužicž. To budže wučerške powołanje khětro drōžishe činicž a čžežo budža khudski šarschi šwojich šynow na šeminar pōžlacž. Njejašnosč je hačž dotal wo tym byla, šcho budže i tymi wučerjami, kotryž šu w lětomaj 1898 a 1899 na mērje pobyli a buchu wrōčžo pišani, hačž dyrba, hdžž 1900 i nowa na mēru du, nětko žyše lěto šlužicž. Psched krotkim je wufasnja ministerstwa wušchla, kotraž tule njejašnosč wujasnja. W tymaj lětomaj wrōčžo pišani njetreba, hdžž jo tež w nowym lěštotetku wušbēhnu, žyše lěto šlužicž, ale po šarych postajenjach šwoje 20 nježel šlužja.

Macžerna lubošč.

Jako jo w Kaliforniskej pytanje ja štotom šapocža, wopuščezzi mlody muž šwoju mandželku a šwojeho maleho šynka a khwatašche do tamneje krajiny; wōn šlubi, jo budže, jeli jo jo jemu derje pōndže, pišacz a pjenjeh pōžlacž, jo byšchtaj wonaj ja nim pschischloj. Zona čakasche a čakasche, ale ani list ani pjenjeh njepschidžechu; pschetož jemu jo tak nječzinjeshche, kaž běšče šebi w šwojej lačnosčzi ja pjenjeshami nadžal. Škōncžnje pak to žadanje dōndže. Zona šebi w New-Yorku jēšdnu khartu kupi a pucžowanje na lōdži nastupi.

Dužy po pucžu nasta na dobo wolanza: Woheń, woheń! Wodu plumpachu a do wohnja šynachu, ale pschi wschēm prōžowanju jo dale rošichērjeshche. Na lōdži běšče pōlbrowny šklad; hdžž budžishe woheń tam dōšchol, njebudžishe mohł žadyn čšlowjel žiwu wōstacz. Čšolmy jo do wody pušchēžichu, najšynlišchi i khwattom do nich škocžichu a čšolmy běchu hnydom pōlne; někotři pak dyrbjachu pōlmi šadwēlowanja na lōdži wōstacz, mjes nimi tež macž se šwojim šynkom. Šedyn čšolm po druhim wotjēdže; jako jo pōšledni hibasche, wōlasche wona i wutrobu lamazym hlošom: „Mēježe tola šmilnošč jo mnu a i mojim džěježom!“ „Nēwěrnō“, běšče wotmolwjenje. Wona pak dale prošesche. Duž pōšbēže jo hloš: „Šsnano mōhli tola jo šwazicž.“ „Nē, nē“, drush wōlachu. „Šenu wōšobu mōhli škōncžnje hiščeže šobu wšacz“, prajachu drush. „Derje, jedyn mōže pschicž, ale jenož jedyn.“

Macž šwoje džěčžo k wutrobje čšischēžesche, jo wōšoscha, potom jo dele da a praji:

„Mōj šyno, hdžž ty k tvojemu nanaj pschidžesh, rjekł jemu, jo šym ja ja tebe wumrjela.“ Čšolm jo wotwjesny, bōrny po tym lōdž rošbuchny a šwěrna macžerna wutroba wjažy nješlapasche. Tajka wutrobna, jo woprowaza lubošč, kotraž je hotowa žiwjenje wōstajicž, — to je to, šchož šwēt džēšnišchi džēń trjeba.

Něšto k rošpominanju.

Dobry pscheczal špawnje mēni, šty towaršč do hele wjedže.

Šle towarščto dobre wāschnja šfash.

Dalishche dobrowōlne dary ja wbohe armeniske šyrotu:

Šerbska pacžerška holza K. na Židowje	3 hr.
Š Hodžishe wožady psches knjesa šararja Šchizana:	
Š. i Prastowa	3 =
Kubiz i Š. Šunjowa	3 =
Winkler i Š.	2 =
Hōščo na Šubnarjowym kwažu w Bolborzach	7 =
Šolan i Čšerwjehnyh Šošliz	1 =

Šromadže: 19 hr.

W mjenje wbohich šyrotow praji wutrobny džak

Gōlcž, redaktor.